

Plottet er komplisert, overgrepene og relasjonene mange, og vi får ofte bare et grovt riss av personene. Vi får innblikk i Julies liv, men de voksne overgriperne fremstår som tause statister til egne handlinger. Etter å ha lest ferdig funderer jeg over følgende: Hvilke forhold bidrar til at gruppen av tilsynelatende vanlige familier og hjelpearbeidere utvikles til en patologisk «celle» preget av grenseoverskridelser og seksuelle overgrep? Hvorvidt spørsmålet viser til et utbredt problem, har jeg ingen kjennskap til, men forfatteren setter helt klart problemstillingen på dagsordenen. *Kandahar* gir en innsiktsfull skildring av symptomene hos ofre for seksuelle overgrep, men romanen gir oss få nøkler til å forstå hvorfor overgrepene kunne finne sted i et slikt omfang i denne spesielle konteksten.

Jan C. Frich

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Kommunikasjon på sosialkontoret

Siv Oltedal

Klientsamtaler innan velferdsstaten – ei kvardagsleg sak

197 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2004.
Pris NOK 259
ISBN 82-7674-877-5

Siv Oltedal er førsteamanuensis og studieansvarlig for masteruddannelsen i sosialt arbeid ved Høgskolen i Bodø. Hun har gjennom en årrække været opptaget af at beskrive og analysere kommunikationen mellom socialarbejder og klient på norske sosialkontorer. Det er datamaterialet fra hendes doktorafhandling (2000), som danner grundlaget for aktuelle bog.

Forfatteren angiver i forordet tre ambisjoner for bogen. For det første ønsker hun «å gjere greie for og analysere grunnleggjande kjenneteikn i det kvardagslege arbeidet som blir utført på sosialkontoret i møtet med klientar». For det andet «å allmenngjere erfaringa frå ein arbeidskontekst ved å analysere eksempel som også omfattar andre delar av hjelpeapparatet, ut frå dei faglege mønstra som eg har identifisert i sosialkontorarbeidet». Endelig «å gjere noko for å stimulere til meir tverrfagleg samarbeid, ved å vise at det kan vere relevant å nytte same fagspråk innanfor ulike delar av tenestene i velferdsstaten».

Bogen oppleves som primært rettet mod socialarbejdere. Den inneholder først en

generel gjennomgang af kommunikationsteorier knyttet til praksis (kapitel 1–3), derefter en beskrivelse af fire såkaldte orienteringer (regel, råd, udforskning og samarbejde), som forfatteren har dokumenteret i samtaler mellem socialarbejdere og klienter (kapitel 4–7). Der afsluttes med et kapitel, hvor temaet er mål, makt og moral. Forfatteren vægtlægger som udgangspunkt for sin forståelse et dialogisk perspektiv, fremfor et monologisk sådant.

Der er næppe tvivl om, at en empirisk funderet beskrivelse af interaktionen mellem socialarbejder og klient er væsentlig for forståelse og forbedring af denne relation. Som sådan er bogen nyttig. Der er også gode enkeltstående pointer undervejs. Språklig er bogen lettliggjørende, da den er skrevet i et ukompliceret sprog. Desværre er den indholdsmæssige overbevisningskraft svagere. Dertil mangles et tydeligere overordnet mål for bogen, større præcision og stringens i argumentationen, en klarere fremstilling af de anvendte kommunikationsteorier, samt et samspil mellem teori og praktiske eksempler, der er tydeligere gensidig klargørende.

Peter Kjær Graugaard

Avdeling for atferdsfag
Universitetet i Oslo

Engasjert og godt om penis

Esben Esther Pirelli Benestad,
Ragnhild Dahl Keller, Einar Aakvåg,
Geneviève Fonteneau Hardeberg

Penisatlas

241 s, tab, ill. Lysaker: Dinamo Forlag, 2004.
Pris NOK 399
ISBN 82-8071-061-2

Dette er en bok i god folkeopplysningsånd. Den henvender seg i første rekke til menn, og er ment å «gi ham (mannen) et grunnlag for å være en stolt mann med en penis som ikke bare kan løfte seg selv, men også mannen den står på».

Esben Esther Pirelli Benestad har mangeårig erfaring som lege og sexolog, de andre tre forfatterne er sexologiske rådgivere og tidligere studenter ved sexologistudiet ved Høgskolen i Agder. Boken ble til fordi forfatterne i sin praksis har opplevd menns behov for å snakke om og for å vite mer om sin penis. Den faglige begrunnelsen er derfor «...å skape referanser for gutter og menn som i perioder av livet opplever seg selv som utilstrekkelige – bare på grunn av sin penis».

Først tar man for seg penis i menneskets historie – som drømmemotiv, fruktbarhetssymbol, gudsbilde og skjønnhetsideal. Ulike religioners syn på penis og dens anvendelse er omtalt, deri også hvilke konsekvenser seksuallfiendtlige holdninger kan ha for mannens selvbylde. Dette er godt balansert uten å være argumenterende, og man har også tatt med avsnitt om penis som redskap til erkjennelse og som gledespreder. Det er kildehenvisninger i hvert kapittel. Anatomi, fysiologi og økologi er faglig godt og grundig beskrevet, med gode illustrasjoner. Spesielt godt likte jeg språket, som er direkte og forståelig. Bakerst er det en ordliste med sidehenvisning der engelske og latinske termer er forklart med gode norske ord. Avanserte fysiologiske mekanismer er enkelt beskrevet, uten at det blir overfladisk. I tillegg er det, med utgangspunkt i den praktiske hverdag, befriende beskrivelser og forklaringer av situasjoner som sjelden finner veien til lærebøkene.

Penisatlas fikk stor medieoppmerksomhet da den kom. Dette skyldes selvfølgelig de mange bildene av peniser i slapp og erigert tilstand. 100 menn har stilt sine organer til disposisjon for fotografen. Hensikten med dette er ifølge forfatterne å gi et bilde av den normale variasjon for å begrense menns frustrasjon og uvitenhet omkring sin egen penis. Det er da også et variert og omfattende bilde av «hverdagstissen» man får se, der alle avskygninger av penis er avbildet og kommentert, både lengde, omkrets, farge, forhud, krumning, kompassretning og knekk er vist. Bildene er supplert med diagrammer og forklaringer.

Avslutningsvis er det intervjuer med seks personer som hver på sin måte kan regnes som «ekspertes» på emnet, og en stor bolk med spørsmål og svar fra Pirelli Benestad. Selv om intervjuene er av litt varierende kvalitet, er de med på å bidra til det mangfoldige bildet som tegnes av menns seksualitet generelt og penis spesielt. Spørsmålene og svarene bærer preg av Pirelli Benestads lange erfaring med denne typen henvendelser, og her er det mye for både leg og lærd.

Penisatlas er en god og informativ bok som bærer preg av forfatterens oppriktige engasjement i menns seksuelle helse. Man kan selvsagt komme med innvendinger av typen «er det nødvendig å ta bilde av 100 peniser for å fortelle at de er ulike?» og «trenger vi en bok til om sex og menn?». Den faglige standard og det før nevnte engasjementet gjør at slike innvendinger blir underordnet, og boken anbefales alle interesserte – med og uten penis.

Trude Fixdal

Klinikk for psykisk helse
Aker universitetssykehus